

EXCURSIEVERSLAG

Ameland, 15 september 1990

Klaas van Dijk

Op de veerboot van Holwerd naar Ameland bevonden zich zestien deelnemers voor de Avifauna-excursie naar Ameland. In tegenstelling tot de verwachting zag het weer er weinig veelbelovend uit: geheel bewolkt met wind uit het noorden. Gelukkig liet de eerste leuke vogelsoort zich al snel zien: bij de veerdam van Holwerd vloog een eerstejaars dwergmeeuw achter de boot. Aangekomen op Ameland zijn we temidden van horden andere mensen de veerboot afgelopen. In een aanspoelhoek bij de dijk waren een tiental steenlopers druk aan het foerageren tussen de aangespoelde zeesla. Twee strandlopertjes zaten ertussen en werden gedetermineerd als een bonte strandloper in winterkleed en een eerstejaars drieteenstrandloper. Nogal uitzonderlijk, want drieteenstrandlopers zitten eigenlijk nooit op het wad, maar altijd langs het Noordzeestrand.

In Nes werden fietsen gehuurd om een tocht naar het oostelijk deel van het eiland te maken. Allereerst werd een bezoek gebracht aan het kerkhof van Nes. Hier zaten twee bruine zangers met een roestbruine staart in de struiken. De vogels vlogen steeds voor ons uit en waren vermoedelijk nachtegalen. Ook zagen we drie paapjes en een mannetje blauwe kiekendief. Vervolgens zijn we doorgefietst naar het bosje in de Buurderduinen. We zijn langs en door dit naaldhoutbos gelopen: er vloog een luid roepende kruisbek over en we hoorden wat groepjes goudhaantjes. In het bos vonden we diverse veren van een ransuil en veel braakballen met restanten van muizen. Tussen de takken vloog ook nog een ransuil voor ons weg.

Bij de strandovergang van paal 17 hebben we een tijdje over zee gekeken. Er vloog eerst weinig langs, maar plotseling ontdekten we een vaal stormvogeltje. De vogel vloog langzaam over het strand en kon door iedereen goed worden bekeken. Het was voor veel mensen de eerste kennismaking. Op het strand lagen veel zeepaddestoelen (een blauwe kwal die niet steekt) en twee dode noordse stormvogels. Eén noordse stormvogel was pas dood (oorzaak onbekend, geen olie) en werd door ons eens wat beter bekeken. Je kon de neusbuis goed zien en veel deelnemers hebben aan de vleugels geroken om de penetrante muskusgeur te ruiken die kenmerkend is voor deze vogelsoort. Op het strand zaten verder drieteenstrandlopers en diverse soorten meeuwen. Kok-, storm- en zilvermeeuwen konden we goed bekijken, omdat ze naast elkaar in een mui aan het foerageren waren.

De duinen op het Oerd zijn vaak een leuk gebied voor veel vogelsoorten. Nu zaten er nauwelijks zangvogels en de duinplasjes (waar vaak leuke eenden zitten) waren opgedroogd. Bovendien liepen overal jagers rond. We zijn er dan ook maar weer snel weer vertrokken. Met de fiets zijn we langs de zuidrand van de Nieuwlandsrijd teruggegaan. Hier loopt geen officieel fietspad, maar je mag er wel langs fietsen. Je moet regelmatig slenken oversteken via slechte tot zeer slechte 'bruggetjes'; de tocht is ook alleen maar met laag water te doen, want met hoog water staan de 'bruggetjes' onder water. Langs de wadkant lagen tientallen dode eidereenden, vermoedelijk allemaal gestorven aan een wormeninfectie. Eén vogel was geringd. We vonden ook nog een dode adulte zilvermeeuw; bij deze vogel was duidelijk te zien hoe de slagpennen worden geruid.

Maar gelukkig was het wad nog bezaaid met duizenden levende vogels die aan het voedselzoeken waren: bergeenden, scholeksters, wulpen, bonte strandlopers, etc. We hebben een tijdlang langs de wadkant geze-

ten om de foeragerende vogels wat beter te bekijken. Dichtbij zat een groep strandlopertjes die bij nader inzien vrijwel uitsluitend bleek te bestaan uit krombekstrandlopers. Veel waren eerstejaars. Ze haalden voortdurend allerlei kleine wormen uit het wad. Ook waren de eerste rotganzen alweer gearriveerd: we zagen een groep van 30 vogels naar het westen vliegen. Op het Nieuwlandsrijd zaten verder nog oeverpiepers en een (verdwaalde?) indische gans. Ook hoorden we een regenwulp. Op weg naar de eendenkooi kwamen we een velduil tegen. De vogel liet zich prachtig van dichtbij bestuderen. Bij de eendenkooi zaten vinken en veel zwaluwen (boeren- en huiszwaluw).

Toen was de tijd al weer voorbij. We moesten de fietsen inleveren en zijn teruggelopen naar de boot. Op de veerdam vlogen nog enkele grote sterns luid krijsend in het rond. De excursie naar Ameland was voorbij: het weer had zich goed gehouden en iedereen had een leuke dag gehad. We hadden weer heel wat over vogels geleerd.